

MANIFESZTUM

ÚJ ATLANTISZ FELÉ

Maróti Géza, a velencei biennálé magyar pavilonjának tervezője húsz éven át foglalkozott az elsüllyedt Atlantisz kultúrájának kutatásával és hatalmas – kiadásra váró – kultúrtörténeti munkájának részeként rekonstruálta a fővárost. A velencei kiállítást nyitó modell tisztelgés a 125 éve született építész előtt.

Atlantisz fővárosa ősképe minden azóta született városnak és szimbóluma a teljes pusztulásnak is. Az atlantiszi kultúra jelképe az Ember és a Föld harmonikus és gyümölcsöző együttélésének. Atlantisz elsüllyedése fenyegető figyelmeztetés e harmonia megbomlásának következményeire.

Mai civilizációnkat és vele a több évezredes városi kultúrát ismét megsemmisülés fenyegeti. A fejlődés rögeszméjétől, a folytonos újat akarás vágyától hajtott ember elvesztette érzékeny és eleven kapcsolatát a Föld és a Kozmosz erőivel. Mindennapi létfeltételeinket az általunk előidézett katasztrófák sűrűsödő hullámai fenyegetik, amit öncsalással esztétikai, technológiai és tudományos káprázatba rejtünk.

A városok egykori belső rendjét, környezetével fennálló egyensúlyát meggyötörte és összetörte a csak az anyagi szférát érzékelő, gazdasági érdekek által vezérelt várospolitikai. A racionalitás álarca mögé bújó szeretetlenség, az urbanisztika és a logisztika szövetsége a városok halálát okozzák. A város lakó éppen úgy nem talál többé szellemi és érzelmi támaszt a maga környezetében, mint a rendre kipusztuló állatfajok a sivatagba tett természetben. Így veszti el természeti lényét a városban felnövő gyermek is.

A velencei nemzetközi építészeti kiállítás üzenete az, hogy az építészek lélekjelenléte és felelősségvállalása nélkülözhetetlen a válságból kivezető út megtalálásához.

Az Új Atlantisz az Ember és a Föld lelki-szellemi egységének helyreállítása, amely a Földnek, mint eleven lénynek; fizikai, lelki és szellemi szféráinak megismerésén és tiszteletbe vételén és önmagunk belső békéjének megteremtésén alapul. A városok és a táj állapota közvetlenül összefügg a személyes és közösségi élet minőségével.

Az új építészetnek minden művészeti ág megújulásával együtt és velük szerves összefüggésben kell kibontakoznia!

Az építészetnek az ősi tudáson kell alapulnia! Az embernek – különösen a környezetet alakító építésznek – meg kell nyitnia természetes, de elfeledett érzékeit, amelyek alkalmasak kapcsolatot teremteni a Föld rejtett és civilizációt fenntartani képes erőivel! Ki kell fejlesztenie a képességeit, hogy érzékelni tudja a Földet élettel telítő energiarendszereket, a természetet éltető elemi lényeket! Minden építés

romboló, életellenes tett, ha nem a Föld megvalósulásra törekvő erőit fejezi ki. Az építész hivatása, hogy magasabbrendű törvények közvetítője legyen! Minden környezetalkító tevékenység hozzájárul a Föld egyensúlyának helyreállításához, ha a Föld látható és láthatatlan élőlényekkel, élettereivel való szeretteljes kommunikációból fakad.

Elég a hagyományos városszerkezetet átalakító koncepciókból, akár bulldózerekkel, akár bombákkal történik! Elég az esztétikai, de különösen ideológiai alapokon tervezett új városnegyedekből! Elég a múltat hordozó, még használható épületek szemétre vetéséből! Elég a a növényzet könyörtelen irtásából és átalakításából! Elég a természetes tájakat szétromboló, az összefüggő életttereket szétszaggató infrastruktúrákból! Elég az olyan várostervezésből, amit a spekuláció, a tőke pillanatnyi érdekei, a korrupció irányítanak! Elég a központosított elveknek alávetett, helyi érdekekkel szemben közömbös településpolitikából!

A nemzetközi, állami és önkormányzati szervezetek feladata az élet szolgálata. Mert az élet szent!

A környezetalakításban a helyi és közösségi érdekeknek kell érvényesülniük, amelyeket csak teljes elfogulatlansággal és múltat és jövőt egybelátó szemmel lehet áttekinteni. A környezet egészséges alakításához minden ember hozzájárulhat önmaga felemelésével, az élet iránti felelősség felismerésével.

A szabad nevelés független intézményrendszerének át kell vennie a jelenlegi alap- és felsőfokú oktatási intézmények helyét, ha ezek nem tudják a gyermekek veleszületett képességeit megőrizni és megérlelni, a gyermekkorban elfojtott élettisztelő szeretetet életre hívni, a környezettel és önmagunkkal szemben süket füleket és lezárt szemeket megnyitni és új érzékeket felébreszteni. Az emberek által cserbenhagyott, a szeretet hiányától sorvadó, lelkiismeretlenül, sőt szándékosan mérgezett természet és a települések leépülését, életerőinek megbénítását csak az az új tudatosság fékezheti meg, amely képes a régi Atlantisszal együtt alámerülni és az Új Atlantisszal kiemelkedni a mélységből.

Az Új Atlantisz építészete a városok és a táj, a természet és az emberi közösségek évszázadok alatt, de különösen a huszadik században ütött sebeinek gyógyításával kezdődik és a földből és a kozmoszból, a múltból és a jövőből és a szabad emberi fantáziából kicsírázó városok felé tart.

Az új évezred építészetének kulcsa a kommunikáció az Ember és a Föld között, az ember és embertársai között, az ember és saját múltja, hagyományai, a város és a környezetét alkotó táj és elsősorban az ember és önmaga, az ember és az Isten által kezébe adott jövőbeli lehetősége között.

*A Velencei Nemzetközi Építészeti Kiállítás magyar pavilonjának kiáltványa
Gerle János, kurátor és Szegő György, kurátorhelyettes*